

Nefndasvið Alþingis
B.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 10. maí 2021

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjárstuðning til minni rekstraraðila vegna heimsfaraldurs kórónuveiru, lögum um viðspyrnustyrki og lögum um tekjuskatt (framhald úrræða og viðbætur), 769. mál.

Félag atvinnurekenda (FA) vísar til umsagnarbeiðni efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 5. maí sl., um ofangreint mál, á þingskjali 1340.

Kaflar I og II í frumvarpinu snúa einkum að hagsmunum félagsmanna FA. Félagið lýsir eindregnum stuðningi við þær meginbreytingar sem þar eru lagðar til, þ.e. í fyrsta lagi að frestur til að sækja um tekjufalls- og lokunarstyrki verði framlengdur til loka september á þessu ári, í öðru lagi að hámarksfjárhæð samanlagðra styrkja til fyrirtækja vegna faraldursins hækki í 260 milljónir króna, í þriðja lagi að nýtt tekjufallsþrep (40-60%) bætist við lögin um viðspyrnustyrki og í fjórða lagi að breytingarnar um hámarksfjárhæð og nýtt tekjufallsþrep verði afturvirkar.

Þessar breytingar eru til samræmis við það sem fram hefur komið í fyrri umsögnum FA til nefndarinnar vegna þingmála um stuðning við fyrirtæki vegna heimsfaraldursins. Félagið hefur bent á að rík þörf sé á að framlengja úrræði fyrir fyrirtæki út sumarið hið minnsta, enda eru áfram fyrirsjáanleg veruleg vandkvæði á erlendum mörkuðum fyrir t.d. ferðaþjónustu og matvælaútflutning vegna heimsfaraldursins. Þá gerði félagið að tillögu sinni, í umsögn um 334. mál á yfirstandandi þingi, að viðspyrnustyrkir yrðu miðaðir við 40% tekjufall hið minnsta, enda væri slíkt tekjufall högg sem reyndist fjölda fyrirtækja nánast óyffirstíganlegt.

Félagið leggur, í ljósi reynslunnar, til að breytingar verði gerðar afturvirkar til rýmkunar á skilyrðum fyrir greiðslu lokunarstyrks í 1. tölul. 4. gr. laga nr. 38/2020 um fjárstuðning til minni rekstraraðila vegna heimsfaraldurs kórónuveiru. Yfirsattanefnd hefur fellt nokkra úrskurði á grundvelli ákvæðisins sem FA telur orka tvímælis m.t.t. til vilja löggjafans í þessum málaflökki. Í þeim málum var um að ræða atvinnurekendur sem lokuðu starfsemi sinni vegna fyrirmæla yfirvalda, sökum þess að þeir töldu ekki hægt að halda henni úti þannig að hún rúmaðist innan fyrirmæla um samkomutakmarkanir og nálægðarreglu. Niðurstaða skattayfirvalda hefur hins vegar verið að synja þessum félögum um lokunarstyrk. Sú synjun hefur verið rökstudd með því að viðkomandi rekstraraðilar hefðu getað haldið úti starfsemi í einhverri mynd, innan gildandi ákvæða um samkomutakmarkanir og nálægðarreglu.

Að mati FA ber að líta til þess að mikil réttaróvissa var í upphafi faraldursins og mörg fyrirtæki töldu sér skylt að loka en í umsögn heilbrigðisráðuneytisins til yfirsattanefndar hefur ráðuneytið vísað til dæmatalningar í lögum sem voru lögfest 2 mánuðum eftir að fjöldi fyrirtækja lokaði starfsemi sinni og því ómögulegt fyrir þau að líta til þeirrar dæmatalningar. Í mörgum tilvikum lokuðu fyrirtæki starfsemi sinni vegna þess að þau treystu sér ekki til að tryggja öryggi starfsmanna sinna eða viðskiptavina með því að halda starfseminni áfram innan ramma samkomutakmarkana og voru í góðri trú um að það væri rétt ákvörðun. Þau leyfðu þannig almenningi að njóta vafans og stuðluðu að

skilvirkni sóttvarnaaðgerða stjórnvalda. Með þeirri túlkun á lögunum sem fram kemur í úrskurðum yfirskattanefndar er að mati FA sett vafasamt fordæmi, sem kann að draga úr vilja fyrirtækja til að framfylgja sóttvarnaaðgerðum yfirvalda, reynist nauðsynlegt að grípa aftur til þeirra. Alþingi þurfi því að skýra löginn að þessu leyti. Félagið minnir á að enginn atvinnurekandi gerir sér leik að því að loka starfsemi sinni og skrúfa þannig fyrir tekjurnar. Fyrirtæki sem hafa reynzt reiðubúin að taka þátt í sóttvarnaaðgerðum og gera sjálf sig þannig tekjulaus eiga ekki að reka sig á skrifræðisvegg sem synjar þeim um aðstoð, eins og raunin hefur orðið.

FA leggur því til að eftirfarandi málsgrein verði bætt við 1. mgr. 4. gr. laga nr. 38/2020: „Hann lokaði samkomustað á tímabilinu 24. mars 2020 til 12. apríl 2020 sökum þess að hann taldi sér það skylt.“

FA áskilur sér rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á seinni stigum. Þá er félagið reiðubúið að funda með þingnefndinni.

Virðingarfyllst,

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri FA